

Afwegingskader ondersteuning/opvang i.v.m. COVID-19 maatregelen

Datum 31 maart 2020

Van _____

E-mail _____@utrecht.nl

We voelen ons in Utrecht samen verantwoordelijk voor kwetsbare kinderen. Het is in deze situatie belangrijk om goed te kijken wat de mogelijkheden zijn om de druk in gezinnen wat te verlichten. Door (extra) inzet van de hulpverlening, bijv. extra contact tussen gezinswerker en gezin. Of doordat partners uit de sociale basis (zoals JoU, Dock, SportUtrecht en Taal doet Meer) op maat ondersteuning bieden. Dan blijft er een groep over voor wie deze inzet niet voldoende is, en waarvoor opvang nodig is. Uitgangspunt bij de opvang van kinderen met een onveilige thuissituatie is dat de kinderen die dit nodig hebben zoveel mogelijk opgevangen worden op hun eigen school of kinderopvang. De afweging of een kind deze opvang nodig heeft kan gemaakt worden met behulp van onderstaand afwegingskader. Dit is opgesteld in samenspraak met de kernpartners en gecheckt door de gecertificeerde instelling/Veilig Thuis. Als er gekozen wordt voor opvang door onderwijs en/of kinderopvang, gebeurt dat in afstemming met betrokken gezinswerker/hulpverleners en waar nodig met extra inzet vanuit de hulpverlening. Belangrijke vraag hierbij is of dit voor iedere school haalbaar is en wat scholen nodig hebben om dit te doen. Vanuit de gemeente zullen we doen wat mogelijk is om hierbij te ondersteunen. Dit kan ook betekenen dat we in overleg met scholen en andere samenwerkingspartners alternatieven organiseren. Tot slot goed om te benoemen dat er vanuit onze maatschappelijke partners grote bereidheid is om zich voor dit vraagstuk in te zetten. Zoals ook helemaal onderaan deze memo geschetst: loop je als school/kinderopvang aan tegen problemen of zijn er vragen, en kom je er in overleg met de kernpartners niet uit, maak dan gebruik van bestaande contactpersonen bij schoolbesturen en schakel waar nodig het samenwerkingsverband in. Vanuit de gemeente is Wieke Westgeest centraal aanspreekpunt bij vragen of problemen over dit onderwerp (w.westgeest@utrecht.nl).

Doelgroep

De maatregelen vanwege COVID-19 doen een groot beroep op het aanpassingsvermogen van gezinnen. Daarom wordt de doelgroep van kinderen die in aanmerking komen voor opvang in verband met de COVID-19 maatregelen uitgebreid. Het gaat om gezinnen die door de COVID-19 maatregelen dusdanig uit evenwicht raken dat de basisverzorging en emotionele én fysieke veiligheid van kinderen onder grote druk komen te staan. In een aantal gezinnen is steun vanuit het netwerk en school dagelijks noodzakelijk om kinderen 'net voldoende' basisverzorging en structuur te kunnen bieden. Nu deze steunbronnen wegvallen, ontstaat een verhoogd risico op:

- Ruzies, spanningen, stress
- Chaos, moeite met huishouding op orde houden (denk aan gezamenlijke eetmomenten, dagstructuur, dag-/nachtritme).
- Middelengebruik
- Ontbreken van gerichte aandacht voor het kind
- Ontbreken van rust om te kunnen spelen of schoolopdrachten te kunnen maken

Het betreft gezinnen waarin al sprake is van intensieve opvoedondersteuning vanuit het buurtteam, Spoor030 of Koos. En om gezinnen die begeleid worden door de gecertificeerde instelling, waarin zorgmeldingen zijn gedaan bij Veilig Thuis of waarin de Raad voor de Kinderbescherming een beschermingsonderzoek doet. Daarnaast gaat het om gezinnen waar geen goede balans is tussen draagkracht en draaglast, bijvoorbeeld door een verstandelijke beperking of persoonlijke (psychiatrie/verslaving) problematiek bij de ouders en/of forse ontwikkelingsproblemen bij het kind en die nog meer onder druk komen te staan door de huidige situatie. Deels kan dit ook veroorzaakt worden doordat het gezin te weinig financiële middelen heeft om voldoende eten te kopen en het huis

te verwarmen. Naarmate de scholensluiting en beperkende maatregelen langer duren kunnen nieuwe gezinnen gesignaleerd worden.

Organisatie

Of een kind in aanmerking komt voor opvang wordt beoordeeld door de opvang/school in overleg met de ouder(s). De opvang/school kent de kinderen en staat in verbinding met de kinderen en de ouder(s). Aanvullend geldt dat de kernpartners van opvang/school hierbij een belangrijke rol hebben. In veel gevallen zal het buurtteam betrokken zijn en zal de regie bij de betrokken gezinswerker van het buurtteam liggen. Bij twijfel over de vraag of een kind onder de uitbreiding van de doelgroep valt en in aanmerking komt voor opvang, is het extra van belang om dit in gezamenlijke afstemming te doen met de betrokken partners, zoals de gezinswerker van het buurtteam. Ook kunnen ouders zelf, (kern)partners en VT/Save initiatief nemen voor deze opvang. Het afwegingskader is hiervoor richtinggevend. Daarnaast is het altijd belangrijk om af te stemmen of 'opvang' voldoende is of andere begeleiding nodig is en/of al ingezet is.

Afwegingsroute

De vraag of een kind in aanmerking komt voor opvang kan op verschillende manieren ontstaan. Hieronder schetsen we de richtinggevende varianten. In alle varianten geldt dat gekeken wordt wat er nodig is in het gezin om de druk te verlichten. Daarbij wordt eerst gekeken naar wat er vanuit de ondersteuning van de kernpartners geboden kan worden, bijvoorbeeld door extra contact tussen gezinswerker en het gezin. Of doordat de gezinswerker met de leerkracht meedenkt als er nog geen contact is met hulpverlening. Daarnaast zijn er in overleg met partners uit de sociale basis (zoals JoU, Dock en SportUtrecht) mogelijkheden om op maat ondersteuning te bieden. Er is ook divers aanbod van (vrijwillige) ondersteuning waarvan gebruik gemaakt kan worden, zoals taalsteun door studenten via [Taal Doet Meer](#). Bekijk de website van het [NiZu](#) voor een overzicht van het vrijwillige aanbod in Utrecht.

1. Initiatief bij het kind of de ouders

Indien een kind of een ouder bij de school/kinderopvang aanklopt voor opvang vanwege een kwetsbare situatie, wordt door de opvang/school ingeschat of het kind onder de uitbreiding van de doelgroep valt. Daarover wordt overlegd met één van de kernpartners (die mogelijk al bij het gezin betrokken is). Samen wordt gekeken naar welke hulp/ondersteuning er naast de opvang nodig is.

2. Initiatief bij de school kinderopvang/PO/MBO

Indien de school/kinderopvang inschat dat een kind onder de uitbreiding van de doelgroep valt, wordt overlegd met de gezinswerker van het buurtteam. Samen wordt gekeken of en welke kernpartners nog meer betrokken zijn en wordt zo nodig verbreed. Vervolgens neemt de school/kinderopvang contact op met de ouder(s) om aan te bieden dat het kind kan worden opgevangen vanwege de kwetsbare situatie. Over de uitkomst worden de bij het gezin betrokken kernpartners geïnformeerd. De gezinswerker of jeugdarts kan de school/kinderopvang ondersteunen bij het toepassen van het afwegingskader en meekijken of naast opvang er nog andere ondersteuning nodig is.

3. Initiatief bij de school VO

Indien de school inschat dat een kind onder de uitbreiding van de doelgroep valt, wordt overlegd met de kernpartners in het kernpartneroverleg. Na overleg met de kernpartners neemt de school contact op met de ouder(s) en het kind (afhankelijk van diens leeftijd) om aan te bieden dat het kind kan worden opgevangen vanwege de kwetsbare situatie. Over de uitkomst worden de bij het gezin betrokken kernpartners geïnformeerd.

4. Initiatief bij kernpartners

Indien één van de kernpartners van de school/kinderopvang inschat dat een kind vanwege een kwetsbare situatie valt onder de uitbreiding van de doelgroep en daarom in aanmerking komt voor opvang, bespreekt de betreffende kernpartner dit met het kind, de ouder(s) en de betreffende school. Met school en de andere kernpartners wordt beoordeeld of het kind in aanmerking komt voor opvang.

